

Zásada nemo tenetur se ipsum accusare

Abstrakt

Tato diplomová práce se zabývá zásadou nemo tenetur se ipsum accusare a jejím vztahem k veřejnému zájmu na objasňování trestné činnosti a ukládání trestů jejím pachatelům. Práce se zabývá jak historickým a teoretickým základem, ze kterého zásada vychází, tak jejími praktickými dopady na trestní řízení.

První kapitola práce je úvodem do pochopení samotného pojmu zásady nemo tenetur se ipsum accusare a jeho možných překladů, které dodnes mají vliv na vývoj v judikatuře.

Druhá kapitola poskytuje vhled do historického vývoje zásady na evropském kontinentu a mapuje její kořeny, jež sahají až do dob starověku. V jejím závěru jsou z historických dat vyvozeny závěry směřující k porozumění průběhu vývoje zásady a posouzení možného vlivu rozvoje kriminalistických disciplín a technického pokroku na její uplatňování.

Třetí kapitola je zaměřena na současnou úpravu zásady počínaje jejím zakotvením v českém ústavním pořádku, zejména pak úpravou článků Listiny základních práv a svobod, ze kterých je zásada odvozována. Dále se stručně zabývá úpravou zásady na zákonné úrovni a rozebírá vybranou judikaturu Evropského soudu pro lidská práva, která je zásadní k pochopení výkladu zásady z článku 6 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv.

Čtvrtá kapitola na několika vybraných institutech rozebírá problematiku kolize zásady nemo tenetur s dalšími zásadami a hodnotami. Za použití přílehlavé judikatury Ústavního soudu se zaměřuje na uplatňování principu proporcionality mezi nimi. Dále zkoumá, jaké další skutečnosti dopadají na utváření mezí zásady v jednotlivých institutech, což je klíčové pro hlubší porozumění fungování zásady.

Závěrečná část práce obsahuje vyhodnocení poznatků učiněných v práci a poukazuje na souvislosti mezi zásadou nemo tenetur a veřejným zájem. Práce rozebírá skutečnosti, které měly dopad na vývoj zásady i její současnou podobu, přičemž současně nabízí zamyšlení nad jejím budoucím vývojem a možnostmi zlepšení jejího právního zakotvení a aplikace.

Klíčová slova: nemo tenetur se ipsum accusare, veřejný zájem, spravedlivý proces